

I. Dane podstawowe

Nazwa przedmiotu	Harmonia
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Harmony
Kierunek studiów	Muzykologia
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	I
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Stacjonarne
Dyscyplina	Nauki o sztuce / sztuki muzyczne
Język wykładowy	Język polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	dr hab. Miłosz Aleksandrowicz
---	-------------------------------

Forma zajęć	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
Ćwiczenia	30+30+15+15	I, II, III, IV	2+2+1+1

Wymagania wstępne	Znajomość notacji muzycznej, znajomość podstawowych zasad muzyki, słuch muzyczny umożliwiający świadomą percepcję współbrzmień.
-------------------	---

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

Zdobycie wiedzy i umiejętności z zakresu zasad harmonii funkcyjnej dur-moll (m.in. zasady budowy współbrzmień; poznanie konstrukcji i naturalnych podstaw struktur akordowych wykorzystywanych w muzyce europejskiej XVII-XIX wieku; poznanie zasad doboru akordów odpowiednich dla harmonizacji danej melodii, również z uwzględnieniem założeń stylistycznych i fakturalnych; rozwijanie słuchu muzycznego i wyobraźni harmonicznego; poznanie zasad jednoczesnego prowadzenia kilku głosów; harmonizacja melodii; realizacja (w formie pisanej) partii *basso continuo*; wykształcenie umiejętności rozumienia i analizy harmoniki utworów wielogłosowych; poznanie reguł harmonii w powiązaniu z innymi elementami dzieła muzycznego: melodią, fakturą, budową formalną; poznanie praktycznych rozwiązań mających zastosowanie w praktyce kompozytorskiej oraz nabycie wiedzy i umiejętności w zakresie kreatywnej interpretacji reguł harmonii prezentowanych w podręcznikach dydaktycznych; nabycie umiejętności samodzielnego doboru środków harmonicznego przy harmonizowaniu danej melodii). Przygotowanie do dalszego zdobywania kompetencji w obszarach, w których niezbędna jest wiedza i umiejętności w zakresie teorii i praktyki harmonii funkcyjnej dur-moll. Zapoznanie studentów z wynikami badań w obszarze harmonii funkcyjnej dur-moll (w teorii i praktyce) prowadzonymi w Instytucie Nauk o Sztuce KUL.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Student ma uporządkowaną wiedzę terminologiczną z zakresu teorii i praktyki harmonii funkcyjnej dur-moll; student zna i potrafi nazwać różne typy współbrzmień, które są stosowane w harmonizacji melodii;	K_W06
UMIEJĘTNOŚCI		
U_01	Student potrafi poprawnie operować polskojęzyczną terminologią muzyczną i muzykologiczną z zakresu harmonii funkcyjnej dur-moll; student potrafi samodzielnie zharmonizować daną melodię zgodnie z zasadami systemu funkcyjnego dur-moll. Student, pod warunkiem realizacji wszystkich zadań i zaleceń w zakresie pracy własnej, ma umiejętność świadomej percepcji akordów i potrafi rozróżnić odmienne jakości brzmieniowe poszczególnych składników (dźwięków) tworzących współbrzmienia. Student nabywa umiejętność analizy przebiegu harmonicznego utworów muzycznych utrzymanych w harmonice klasycysto-romantycznej.	K_U04

U_02	Student potrafi odczytać symbole i oznaczenia stosowane w zapisie funkcji harmonicznyc w systemie funkcyjnym dur-moll i potrafi je zrealizować w praktyce harmonizowania melodii oraz analizie harmonicznyc dzieła muzycznyc; student potrafi ocenić poprawność harmonizacji melodii i podpisanych pod nią funkcji harmonicznyc w odniesieniu do powszechnie przyjętych konwencji; student posiada umiejętność praktycznyc operowania współbrzmieniami (w formie pisanej) będąc gotowy do wykorzystania wiedzy z zakresu teorii harmonii w różnyc obszarach aktywności muzycznyc i muzykologicznyc.	K_U06
U_03	Student wykorzystuje umiejętności w zakresie sztuk muzycznyc w zakresie gry na instrumencie klawiszowym (realizacja ćwiczeń harmonicznyc)	K_U17

IV. Opis przedmiotu/ treści programowyc

Reguły harmonii funkcyjnej dur-moll w ujęciu teoretycznym i praktycznym; trójdźwięki na stopniach głównyc i pobocznych; pojęcie przewrotu akordu; charakterystyka i rola dysonansu w systemie harmonii funkcyjnej dur-moll; czterodźwięki septymowyc, akordy nonowyc, trójdźwięki z dodaną sekstą i akordy wtrąconyc oraz zasady stosowania wszystkich wymienionyc typów współbrzmień; dźwięki przejściowyc, dźwięki opóźnione, dźwięki wyprzedzające, dźwięki oderwane i inne dźwięki obce – teoria i praktyka ich zastosowania; optymalizacja doboru środków harmonicznyc; pojęcie planu tonalnyc w utworze muzycznym; modulacje; realizacja (w formie pisanej) partii *basso continuo*; analiza harmonicznyc – zastosowanie teorii harmonii w praktycznyc analizie struktur brzmieniowyc dzieła muzycznyc kompozycji utrzymanyc w stylu klasycznyc-romantycznyc.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktycznyc	Metody weryfikacji	Sposoby dokumentacji
WIEDZA			
W_01	Wykład konwersatoryjnyc	Kolokwium / Test / Sprawdzian pisemnyc	Protokół / Uzupelnione i ocenione kolokwium
UMIEJĘTNOŚCI			
U_01	Ćwiczenia praktycznyc	Kolokwium / Test / Sprawdzian pisemnyc	Protokół / Uzupelnione i ocenione kolokwium
U_02			
U_03		Obserwacja	Protokół

VI. Kryteria oceny, wagi...

Warunkiem niezbędnym do uzyskania oceny pozytywnej jest frekwencja na zajęciach mieszcząca się w limitach zapisanych w Regulaminie studiów KUL, regularnyc przygotowywanie się do zajęć, aktywnyc w nich udział (w zakresie przewidzianym formą zajęć) oraz realizowanie we wskazanych terminach i zgodnie z otrzymanymi zaleceniami zadań wyznaczonych przez prowadzącego. Formę końcowego kolokwium (z odniesieniem do określonych efektów uczenia się) wskazano w punkcie V niniejszyc karty przedmiotu (metody weryfikacji). Ocena końcowyc jest średnią ważoną oceny uzyskanyc na końcowym kolokwium i wszystkich ocen cząstkowyc uzyskanyc przez studenta na zajęciach.

Ocena bardzo dobra	Osiągnięcie wszystkich założonych w niniejszyc karcie efektów uczenia się w stopniu bardzo dobrym. Student bardzo dobrze rozumie istotę budowy struktur harmonicznyc oraz zna zasady łączenia akordów. Ponadto bardzo dobrze zna fundamenty systemu funkcyjnyc dur-moll i naukowyc uzasadnienie podręcznikowyc reguł. Posiada dogłębną wiedzę, która pozwoli mu dokonać analizy harmonicznyc utworów muzycznyc. Student potrafi w sposób twórczy i interesujący zharmonizować daną melodię. Student ma świadomość istnienia powiązań między regułami harmonii, a fakturą dzieła muzycznyc. Student ma doskonałą wiedzę na temat możliwości wykorzystania zdobytej wiedzy w praktyce. Student ma
--------------------	---

	ogólne rozeznanie w zakresie badań w obszarze harmonii funkcyjnej dur-moll (w teorii i praktyce) prowadzonych w Instytucie Nauk o Sztuce KUL.
Ocena dobra	Osiągnięcie wszystkich założonych w niniejszej karcie efektów uczenia się w stopniu dobrym. Student w stopniu dobrym opanował rządzące systemem funkcyjnym reguły i umie dokonać samodzielnej analizy harmonicznego dzieła muzycznego w stopniu dobrym. Student rozumie dość dobrze istotę budowy struktur harmonicznycch i zna większość zasad łączenia akordów. Posiada dość dobrą wiedzę pozwalającą mu na dokonanie dość dokładnej analizy harmonicznego utworów muzycznych. Student potrafi w stopniu dobrym dokonać harmonizacji danej melodii. Student ma dość dobrą świadomość istnienia powiązań między regułami harmonii, a fakturą dzieła muzycznego. Student ma dość dobrą wiedzę na temat możliwości wykorzystania zdobytej wiedzy w praktyce. Student ma ogólne rozeznanie w zakresie badań w obszarze harmonii funkcyjnej dur-moll (w teorii i praktyce) prowadzonych w Instytucie Nauk o Sztuce KUL.
Ocena dostateczna	Osiągnięcie wszystkich założonych w niniejszej karcie efektów uczenia się w stopniu dostatecznym. Student w stopniu dostatecznym opanował rządzące systemem funkcyjnym reguły i umie dokonać samodzielnej analizy harmonicznego dzieła muzycznego w stopniu dostatecznym. Student nie rozumie w pełni istoty budowy struktur harmonicznycch oraz zna jedynie podstawowe zasady łączenia akordów. Nie posiada też wiedzy, która by pozwoliła mu dokonać pełnej analizy harmonicznego utworów muzycznych. Student potrafi w stopniu dostatecznym dokonać harmonizacji danej melodii. Student nie ma pełnej świadomości istnienia powiązań między regułami harmonii, a fakturą dzieła muzycznego. Student orientuje się jedynie w stopniu dostatecznym, jak wykorzystać zdobytą wiedzę w praktyce. Student nie ma rozeznanie w zakresie badań w obszarze harmonii funkcyjnej dur-moll (w teorii i praktyce) prowadzonych w Instytucie Nauk o Sztuce KUL.
Ocena niedostateczna	Niezrealizowanie założonych w niniejszej karcie efektów uczenia się. Student nie opanował rządzących systemem funkcyjnym reguł i nie umie dokonać samodzielnej analizy harmonicznego dzieła muzycznego. Student nie rozumie istoty budowy struktur harmonicznycch oraz nie zna zasad łączenia akordów. Nie posiada wiedzy, która by pozwoliła mu dokonać analizy harmonicznego utworów muzycznych. Student nie potrafi dokonać interesującej harmonizacji danej melodii. Student nie ma świadomości istnienia powiązań między regułami harmonii, a fakturą dzieła muzycznego. Student nie wie, jak wykorzystać zdobytą wiedzę w praktyce. Student nie ma rozeznanie w zakresie badań w obszarze harmonii funkcyjnej dur-moll (w teorii i praktyce) prowadzonych w Instytucie Nauk o Sztuce KUL.

Podczas realizacji pełnego cyklu zajęć (4 semestry) przewidziane są 4 pisemne sprawdziany (jeden sprawdzian na koniec każdego z semestrów). Dla osób chętnych istnieje możliwość sprawdzenia przez prowadzącego samodzielnie zrealizowanych ćwiczeń harmonicznycch.

Główne kryteria mające wpływ na ocenę końcową (kryteria weryfikacji stopnia realizacji założonych efektów uczenia się): znajomość reguł obowiązujących w harmonii klasyczo-romantycznej, umiejętność samodzielnej harmonizacji melodii z użyciem poznanych rodzajów współbrzmień, umiejętność rozpisywania akordów konsonansowych i dysonansowych w układzie 4-głosowym, umiejętność rozróżniania składników (dźwięków) konsonansowych i dysonansowych w akordach, umiejętność operowania zmienną liczbą głosów przy realizacji akordów (*basso continuo*), umiejętność samodzielnej analizy harmonicznego utworu muzycznego (harmonika klasyczo-romantyczna), aktywność studenta na zajęciach (włączanie się w formie ustnej w realizację ćwiczeń). Na ocenę końcową nie ma wpływu stopień zaawansowania studenta w zakresie praktycznej gry na instrumencie klawiszowym.

VII. Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	60
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	60

Do realizacji przez studenta zaleconych działań w ramach pracy indywidualnej zalecane są następujące pomoce naukowe, które student ma obowiązek zorganizować we własnym zakresie: zeszyt do nut / papier nutowy, notatnik lub laptop do sporządzania notatek.

Uczelnia zapewnia dostęp do następujących pomocy naukowych: sale ćwiczeniowe z pianinami / fortepianem, wydruki materiałów niezbędnych do realizacji zajęć dydaktycznych, dostęp do biblioteki, fonoteki i wybranych internetowych platform naukowych z literaturą naukową, bezpłatny dostęp do Internetu na terenie kampusu (zgodnie z obowiązującymi na Uczelni procedurami), dostęp do sprzętu audio (odtwarzacz płyt CD – w wybranych salach).

VIII. Literatura

Literatura podstawowa
K. Sikorski, <i>Harmonia</i> , cz. I i II, Kraków 2006/2008.
K. Sikorski, <i>Ćwiczenia z harmonii</i> , Kraków 1996.
F. Wesołowski, <i>Nauka harmonii</i> , Łódź 1997.
J. Targosz, <i>Podstawy harmonii funkcyjnej</i> , Kraków 2011.
F. Wesołowski, <i>Materiały do ćwiczeń harmoniczných</i> , Kraków 1996.
F. Wesołowski, <i>Rozwój systemu tonalnego dur–moll</i> , Warszawa 2006.
F. Wesołowski, <i>Nauka harmonii</i> , Łódź 2008.
F. Wesołowski, <i>Rozwój systemu tonalnego dur-moll</i> , Warszawa 2006.
A. Poszowski, <i>Harmonia systemu tonalnego dur–moll</i> , Gdańsk 2001.
J. Gawlas, <i>Harmonia funkcyjna</i> , Kraków 1973.
Literatura uzupełniająca
M. Aleksandrowicz, <i>Teoria harmonii Jeana Ph. Rameau</i> , Lublin 2014.
J. M. Chomiński, <i>Historia harmonii i kontrapunktu</i> , Kraków 1990.
A. Frączkiewicz, M. Fieldorf, <i>Zasady modulacji - podręcznik pomocniczy do nauki harmonii</i> , Kraków 1996.